

Győri Ítéltábla

Pf.IV.20.155/2020/12.

A Győri Ítéltábla a dr. Budaházi János ügyvéd (Cím8) által képviselt Felperes1 (cím2) I.r. és Felperes2 (cím2, ideiglenes cím: cím14.) II.r. felpereseknek a Lajer Ügyvédi Iroda (cím10., eljáró ügyvéd: dr. Lajer Zsolt) által képviselt Alperes1 (cím1.) I.r. és dr. Svoren Ákos kamarai jogtanácsos (cím6.) által képviselt Alperes2 (cím6.) II.r. alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Tatabányai Törvényszék 2020. október 7. napján kelt 13.P.20.117/2019/50. számú ítélete ellen az I. és II.r. felperes által 51. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, valamint az I.r. alperes által Pf.IV.20.155/2020/6. szám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Megállapítja, hogy az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összege helyesen 256.745,- (kettőszázötvenhatezer-hétszáznegyvenöt) Ft.

Az I. és II.r. felperes, mint egyetemleges kötelezett által az I.r. alperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét 407.543,- (négy százharmincezer-öt százharminchárom) Ft-ra felemeli.

342.327,- (háromszáznegyvenkettőezer-háromszázhuszonhét) Ft feljegyzett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az I. és II.r. felperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni az I.r. alperesnek 118.619,- (egyszáztizennyolcezer-hatszáz tizenkilenc) Ft, a II.r. alperesnek 100.000,- (egyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperesek és az I.r. alperes 2007. február 12. napján „lakáscélú deviza hitelszerződés a fészekrakó program keretében nyújtott hitelre” megnevezésű kölcsönszerződést, valamint ennek biztosítékaul a kölcsönszerződés 1.5. pontjában megjelölt ingatlanra önálló zálogszerződést kötöttek. 2007. február 20-án a felperesek dr. Zsólyomi

Zsuzsanna tatabányai közjegyző által a száml ügyszámú közokiratba foglaltan egyoldalú kötelezettségvállalási nyilatkozatot tettek.

[2] A 2007. február 12-ei kölcsönszerződés 1.1. pontja szerint a bank a szerződés hatályba lépésének napján, 2007. február 15-én 39.730 CHF összegű, két részből álló hitelkeretet nyit, amely kizárólag a szerződés 1.5. pontjában meghatározott ingatlan megvásárlására használható fel. A hitelkeret összegéből az úgynevezett „A”-hitel összege 23.838 CHF, ennek biztosítására önálló zálogjog szolgál, a kapcsolódó kölcsönrész, az úgynevezett „B”-hitel összege pedig 15.892 CHF, amelyet a 4/2005. (I.12.) Kormány rendeletben foglaltak szerint állami készfizető kezességvállalás biztosít. A szerződés 3.1. pontja úgy rendelkezett, hogy az I.r. alperes a kölcsönt külön írásos igénybevételi kérelem nélkül folyósítja oly módon, hogy a kölcsön a folyósítás napjára jegyzett magánszemélyekre vonatkozó deviza vételi árfolyamon számított forint ellenérték, amelyet a hitelintézet a felpereseknek az I.r. alperesnél vezetett forint bankszámláján ír jóvá. A szerződés 3.2. pontja részletezte, hogy a kölcsön folyósítására milyen feltételek teljesülése esetén kerülhet sor. A 3.5 pont rendelkezett arról, hogy az I. r. alperes a 3.2 pontban meghatározott feltételek teljesülésétől számított 3 banki munkanapon belül folyósítja a kölcsönt, egyúttal meghatározta az átutaláshoz szükséges átutalási megbízás költségét. A szerződés 2. pontja szerint a kölcsön lejáratá 2027. február 28. Az 1.2 pont tartalmazta, hogy a kölcsön maximális összege a szerződés 1.5 pontja szerinti 5.000.000 Ft vételár rész.

[3] A szerződés 4.1. pontja szerint mind a „A”-hitel, mind a „B”-hitel induló ügyleti kamatlába az első kamatperiódusban 1,49 %. A kölcsön éves ügyleti kamatlába a szerződés 4.2. pontja értelmében egy kamatperiódus alatt változatlan. A kamatperiódus egy éves időtartamú. A bank fenntartotta a jogot az ügyleti kamatlábnak a kamatperióduson belüli egyoldalú módosítására a szerződés 4.3. pontjában meghatározott feltételek mellett. A szerződés 4.5. pontja a teljes hiteldíjmutatót (THM) 4,44 %-ban határozta meg. Az 5. pont részletezte a szerződés költségeit, ezek között szerepelt a folyósítási jutalék, a kezelési költség, valamint a közjegyzői eljárás becsült költsége is. A szerződés 6.1. pontja szerint mind az „A”-hitelt, mind a „B”-hitel esetén a törlesztőrészek száma 240. A szerződés 6.2. pontja úgy rendelkezett, hogy a kölcsön folyósítása hónapjának utolsó munkanapján az adósok az addig esedékessé vált kamat és az első havi kezelési költség megfizetésére kötelesek. A törlesztőrész megfizetésének kezdő időpontja a kölcsön folyósítását követő első naptári hónap utolsó napja, ezt követően a kölcsön törlesztése, a kamat, valamint a kezelési költség megfizetése minden hónap utolsó napján válik esedékessé. A szerződés 6.1. pontja szerint az adósok a kölcsönt havi egyenlő összegű törlesztőrészekben, úgynevezett annuitás részekben voltak kötelesek megfizetni. Ez azt jelentette, hogy az egyes részekben belül a tőke és kamat aránya változó. A 6.3. pont szerint a hitelintézet a folyószámlát az esedékesség napján megterheli törlesztőrészletnek, az 5.1.-5.2. pontban meghatározott költségeknek az esedékesség napján érvényes magánszemélyekre vonatkozó deviza eladási árfolyam alapulvételével számított forint ellenértékével, illetve az 5.3.-5.5. pont szerinti költség összegével. Az adósok tudomásul vették és elfogadták, hogy az I.r. alperes a törlesztőrészt, a folyósítási jutalékot és a kezelési költséget a kölcsön devizanemében határozza meg, annak forint ellenértékéről a hitelintézet a felpereseket a folyószámlára vonatkozó kivonat megküldésével utólag értesíti. A szerződés 7. pontja rendelkezett a késedelmi teljesítés esetén a késedelmi kamat mértékéről.

[4] A szerződés 6.6. pontja lehetőséget adott a felpereseknek arra, hogy a futamidő alatt egy alkalommal az I.r. alperestől a devizában nyilvántartott kölcsön forint alapú

kölcsönne történő átalakítását kérik azzal, hogy a kérelmet a hitelintézet saját belső szabályzata szerint bírálja el.

[5] Az egyedi szerződés 10.9. pontja szerint annak részét képezte a bank általános üzleti feltételei: lakossági üzletszabályzata, mindenkor érvényes kondíciós listája és hirdetménye. A 10.11. pontban a felperesek elismerték, hogy a szerződéskötést megelőzően a bank általános üzleti feltételeit, lakossági üzletszabályzatát, hirdetményét és kondíciós listáját megismerték, elfogadták, azt az I.r. alperes számukra átadta.

[6] A szerződés 10.15. pontjában a felperesek tudomásul vették, hogy abban az esetben, ha a kölcsön 1.1. pont szerinti devizaneme bármely oknál fogva megszűnik létezni, akkor annak helyébe a megszűnés napján az I.r. alperes mindenkor hatályos hirdetményében felkínált devizanemek közül a felperesek által választott devizanem lép azzal, hogy amennyiben a felperesek választásukról 15 banki munkanapon belül a hitelintézetet nem tájékoztatják, úgy az I.r. alperes minden további értesítés nélkül a kölcsönt a Magyar Köztársaság mindenkor hivatalos fizetőeszközének devizanemére alakítja át. Az adósok ugyanebben a pontban tudomásul vették azt is, hogy az átváltási árfolyam alapja a belépő fizetőeszköz bank átváltáskori magánszemélyekre vonatkozó deviza eladási árfolyama. Ugyanezen pont rögzítette, hogy amennyiben a kölcsön 1.1. pont szerinti devizaneme forint árfolyamának jelentős változása miatt a zálogtárgy forgalmi értéke az ingatlanpiacon bekövetkezett esetleges változásokra is figyelemmel már nem nyújt a bank számára megfelelő fedezetet, akkor az adósok kötelesek az I.r. alperes írásbeli felhívására, annak kézhezvételét követő 60 naptári napon belül az I.r. alperes számára megfelelő pótfedezetet biztosítani. A felperesek ugyanezen szerződési pontban kifejezetten nyilatkoztak arról, hogy megkapták és megértették az I.r. alperesnek azt a felvilágosítását, mely szerint a szerződés szerinti kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázatuk keletkezhet abban az esetben, ha a kölcsön 1.1. pont szerinti devizanemének forint árfolyama jelentősen változik.

[7] A kölcsönszerződés aláírását megelőzően 2007. január 5-én a felperesek „Nyilatkozat a deviza alapú hitel igénybevételéből eredő esetleges kockázatok tudomásulvételéről” megnevezésű nyomtatványt írtak alá, amely az alábbiakat tartalmazta:

A felpereseknek tudomásuk van arról, hogy a deviza alapú hitel alatt olyan hitel értendő, amelynek összege nem magyar forintban, hanem az igényelt devizanemben, például euróban, vagy svájci frankban kerül meghatározásra. A hitelt folyósító pénzintézet a hitelt forintban bocsátja a felperesek rendelkezésére, de tartozásukat devizában tartja nyilván, míg a hitel visszafizetése forintban történik. Deviza alapú hitel esetében a hitelintézet a folyósított devizahitel összegét átszámítja forintra, ekkor személyi kölcsön esetén a magánszemélyekre vonatkozó valuta vételi, egyéb deviza alapú hitelek esetén pedig a magánszemélyekre vonatkozó deviza vételi árfolyamát alkalmazza, a törlesztéskor pedig a forintban befizetett összeget a magánszemélyekre vonatkozó deviza eladási árfolyamán számítja át devizára. A vételi és az eladási árfolyam közti különbség változatlan árfolyam mellett is emeli a hitel költségeit. A hitelintézet a magánszemélyekre vonatkozó deviza és valuta vételi és eladási árfolyamok mértékét a mindenkor hatályos árfolyamlistájában teszi közzé. Amennyiben a deviza alapú hitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változik, az hatással lesz mind a folyósítandó hitelösszeg, mind a tőkét és kamattartozást is magában foglaló törlesztőrészek, valamint egyéb devizában nyilvántartott járulékok, költségek nagyságára. Abban az esetben, ha a futamidő alatt a forint árfolyama erősödik, úgy kevesebb forintot kell fizetniük az

adósoknak a devizában nyilvántartott törlesztőrészletek ellenértékeként, amennyiben gyengül, úgy fizetési terheik nőnek. A deviza alapú hitelek kamata a nemzetközi kamatok változása miatt is módosulhat.

[8] A nyilatkozat szintén tartalmazta azt a lehetőséget, hogy az adósok a még fennálló tőketartozásuk összegét magyar forintba konvertálják, továbbá, hogy az árfolyamváltozás kedvezőtlen alakulása esetén a hitelintézet jelzálogfedezettel biztosított hiteleknel jogosult pótfedezetet kérni. A nyilatkozatban a felperesek elismerték, hogy a hitelintézet felhívta a figyelmüket a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete honlapjára (www.pszaf.hu), amelyen „a fogyasztókért” menüpont „segítünk a választásban” rovatában a „deviza alapú ingatlanfedezetű hitelek” cím alatt szintén található információ a deviza alapú hitelekkel, azok költségeivel és az alkalmazott árfolyamok számításával kapcsolatban. A felperesek egyhangzóan kijelentették, hogy a deviza alapú hitelt a fentiek ismeretében is igénybe kívánják venni, annak kockázatait kizárólag viselik és kötelezettséget vállaltak arra is, hogy a devizaárfolyamok változását a hitelszerződés hatálya alatt folyamatosan figyelemmel kísérik.

[9] A nyilatkozatban a felperesek elismerték, hogy a hitelintézettől a deviza alapú hitelek igénybevitelével összefüggésben felmerülő kockázatokról – különös tekintettel az árfolyamkockázatokra – a szükséges tájékoztatást megkapták és megértették.

[10] A 2014. évi XL. törvény szerint a felek szerződése elszámolt, az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

[11] Az I.r. alperes a kölcsönszerződésből eredő követeléseit 2017. március 17-én a II.r. alperesre engedményezte, erről a felpereseket ugyanezen a napon kelt levelében tájékoztatta.

[12] A felperesek módosított kereseti kérelmükben a 2007. február 12-én kötött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérték, hivatkozva a 93/13/EGK tanácsi irányelvre, a 2/2014. PJE határozatra, valamint az 1996. XCII. törvény (Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdésében, valamint az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 205. § (3) bekezdésében, 200. § (2) bekezdésében, 209-209/A. §-ában, a Ptk. 4. §-ában, 227. §-ában írtakra, valamint a Hpt. 210. § (2) bekezdésére és 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaira. A szerződés érvényessé nyilvánítása mellett annak megállapítását kérték, hogy az I.r. alperes felé a szerződés alapján fennálló tartozásuk 2015. február 1. napján 4.279.090,-Ft.

[13] Előadták, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatban kapott tájékoztatás sem a Hpt. hivatkozott rendelkezéseinek, sem az uniós irányelvnek és az annak kapcsán kialakult gyakorlatnak nem felel meg, az a felperesek számára nem volt világos, egyértelmű és áttekinthető. Emiatt nem tudták felmérni a kölcsönszerződésből a teljes futamidőre rájuk háruló kockázatokat. A 2007. január 5-i nyilatkozatban írtaktól eltérően szóbeli tájékoztatást az árfolyamkockázatot illetően nem kaptak, márpedig az írásbeli nyilatkozat ennek elmaradását nem pótolhatja. Hangsúlyozták, hogy információs hátrányban voltak a pénzintézethez képest, aki működéséből következően szükségszerűen fel kellett, hogy tudja mérni az árfolyamváltozás jövőbeli lehetséges irányát, mértékét. Állították, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tartalmának megítélésakor figyelemmel kell

lenni arra is, hogy a Magyar Bankszövetség 2006-ban megtévesztő jellegű tájékoztatással élt a devizahitelt felvenni szándékozók felé. Sérelmezték, hogy az I.r. alperes az intervenció sáv eltörlésére sem hívta fel a figyelmüket.

[14] Állították, hogy a szerződés nem tartalmazza a Hpt. 213. §-ában írtaktól eltérően a kölcsön összegét, a THM-et, a költségeket, kamatokat, járulékokat, valamint a törlesztőrészletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A kölcsön összege azért sem meghatározott, mert nem ismert, hogy a folyósítás napján az I.r. alperes milyen árfolyamra volt figyelemmel.

[15] Arra hivatkoztak, hogy az I.r. alperes megsértette a jóhiszeműség és tisztesség követelményét, amikor elmulasztotta a szerződés forint alapúra történő átváltoztatását. Ezt meghaladóan hivatkoztak arra is, hogy a perbeli szerződéses konstrukció valójában burkolt befektetési ügyletre vonatkozik, s mint ilyen a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerinti semmis, az lehetetlen szolgáltatásra irányul. Előadták, hogy a szerződésben rögzítettektől eltérően üzletszabályzatot nem kaptak, az általános szerződési feltételek nem váltak a szerződés részévé, különösen azért nem, mert azokat nem is írták alá.

[16] Az I.r. alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatása mindenben megfelelt a vonatkozó előírásoknak, különös tekintettel a kölcsönszerződés aláírását megelőzően egy hónappal a felperesek által ugyancsak aláírt, külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatra. Hangsúlyozta, hogy a szerződés nem ütközik a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiba sem, mert az tartalmazza mind a kölcsön összegét, mind a THM és az üzleti kamat mértékét, mind az egyes költségeket. A szerződésből megállapítható a törlesztőrészletek számítási módja, esedékessége, száma. Rámutatott, hogy az önálló zálogszerződés érvényes, az nem osztja a kölcsönszerződés jogi sorsát, a zálogtárgyból kötelmi jogi követelés nélkül is kielégítést kereshet. A kölcsönszerződés nem ütközik jóerkölcsbe, figyelemmel a 6/2013. PJE III.2.b. pontjában írtakra. A szerződéskötést követően bekövetkezett, a fogyasztóra hátrányos változások nem eredményezhetik a szerződés jóerkölcsbe ütközés miatti érvénytelenségét. Vitatta a felperesek által csatolt elszámolásokat, egyúttal hangsúlyozta, hogy az árfolyamkockázat keretén belül értékelendő az is, hogy a szerződés 6.6. pontja alapján a felperesek jogosultak lettek volna kötelezettségeiket forint alapú hitelre konvertálni. Vitatta, hogy a szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányult volna, illetőleg az befektetési ügyletet leplezne. E vonatkozásban hivatkozott a 6/2013. PJE döntésben írtakra, valamint az EUB C-312/4. számú ítéletére.

[17] A II.r. alperes ugyancsak a kereset elutasítását és felperesek perköltségben marasztalását kérte, csatlakozva az I.r. alperes által előadottakhoz, vitatva a kereset jogalapját és összecszerűségét.

[18] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. és II.r. alpereseknek külön-külön 200.000,-Ft perköltséget.

[19] Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás nem megfelelő volta a 2/2014. PJE-ben írtakra figyelemmel írtakra akkor

állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor nem volt világos, nem volt érthető. Rögzítette, hogy a jelen perben az nem volt vitatott, hogy a felperesek külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot írtak alá, ami megfelelt a 6/2013. PJE-ben írtaknak, figyelemmel az EUB C-51/17. számú ítéletének 73, 74, 75, 76. és 78. pontjában foglaltakra is. Utalt arra, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztató eleget tett az EUB C-186/16., az EUB C-76/2010. számú ítélet szerinti követelményeknek, továbbá az EUB C-227/18. számú döntésnek. Mindezekre tekintettel a felperesek nem hivatkozhatnak eredménnyel arra, hogy a szerződés azért érvénytelen, mert az árfolyamkockázatról való tájékoztatás nem volt tisztességes, megfelelő vagy világos. Az elsőfokú eljárás során meghallgatott tanúvallomásokot értékelve megállapította, hogy a tanúk a konkrét szerződéskötési körülményekre nem tudtak ugyan nyilatkozni, de részletesen előadták, hogy mi volt az I. r. alperes gyakorlata az árfolyamkockázatról való szóbeli tájékoztatással kapcsolatban. Ezek szerint az ügyintézők minden esetben kitértek arra, hogy összehasonlításként forint hitelre vonatkozó ajánlatot is bemutattak az ügyfeleknek. A szóbeli tájékoztatás kitért a kamatkockázatra és a kezelési költség változásának lehetőségére is. A külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat a hitelcsomag részeként már az ügymenet elején átadásra került az ügyfelek részére.

[20] A törvényszék nem találta alaposnak a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjára alapított kereseti kérelmet sem.

[21] Rögzítette, hogy a szerződés 3.1. pontja CHF-ben határozta meg a kölcsön összegét azzal, hogy azt a szerződés 1.2 és 1.5 pontja 5.400.000,- Ft-os vételárrésznek megfelelő forintösszegben maximalizálta. A szerződés százalékos mértékben tartalmazta a hiteldíjmutatót. A törvényszék kifejtette, hogy amennyiben a THM nem az ügylet tényleges terheit mutatta volna, az nem a szerződés semmisségét eredményezné, hanem akarat hiánya miatt a Ptk. 210. § (1) és (4) bekezdése szerint a szerződés megtámadására adhatna alapot, a felperesek azonban ilyen kereseti kérelmet nem terjesztettek elő. Utalt arra, hogy amennyiben a költségek és a díjak, vagy azok egy része a szerződésben nem egyértelműen került volna meghatározásra, az sem a szerződés érvénytelenségét eredményezné, hanem abból csak annyi következne, hogy az adott költségeket, díjakat, vagy azok meghatározott részét a hitelintézet jogszerűen nem számíthatná fel. Megállapította, hogy a felperesi hivatkozással ellentétben a szerződés tartalmazza az ügyleti kamatot és költségeket. A Hpt. 212. § (1) bekezdése lehetővé tette a kezelési költség felszámítását. A kezelési költség kikötése tisztességes volt, ez a díj ellentételezte a szerződés kapcsán szükségessé váló banki tevékenységet. Rögzítette, hogy a kezelési költség tisztességtelenségével kapcsolatos kereseti kérelmüktől a felperesek utóbb elálltak. Rámutatott, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának megfelelően tartalmazza a havi törlesztőrészek összegét, a kezelési költség mértékét.

[22] Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta azt a felperesi hivatkozást, hogy a perbeli szerződés befektetési szerződést leplezett. Utalt arra, hogy a 6/2013. PJE értelmében a devizaalapú kölcsönszerződések devizaszerződések, a devizaalapú kölcsön nem mögöttes befektetői tevékenységet leplez. Az alperesek (helyesen: az I.r. alperes) nem végeztek tiltott befektetői vagy pénzváltási tevékenységet és nem kötöttek számukra tilalmazott jogügyletet. A szerződés befektetési elemet nem tartalmazott.

[23] Alaplatannak találta a felperesek előadását azzal kapcsolatban is, hogy az általános szerződési feltételek nem váltak a szerződés részévé. Ehhez nem volt szükséges az, hogy a hivatkozott, a szerződés 10.9 és 10.11 pontjában meghatározott szabályzatokat a felperesek átvegyék vagy aláírják. A Ptk. 205/B. § (1) bekezdésében foglaltak teljesültek, így az általános szerződési feltételek a szerződés részévé váltak.

[24] Miután az I.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelem nem alapos, a II.r. alperessel szembeni kereseti kérelem sem bizonyulhatott eredményesnek.

[25] A törvényszék a perköltségről az 1952. évi III. törvény (Pp.) 77. § és 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett. Rögzítette, hogy a pertárgy értéke 5.400.000,-Ft, figyelemmel arra, hogy a felperesek alakszerű marasztalási keresetet nem terjesztettek elő. Ezért a pertárgy értékeként a szerződésben megjelölt kölcsönösszeg vehető alapul. A felperesek költségmentesek, így a feljegyzett eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § alapján az állam viseli. Az I. és II. r. alperesi jogi képviselő díjazásáról a pertárgyérték alapulvételével a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján döntött, mérsékelve az I. r. alperes által előterjesztett ügyvédi munkadíjjal kapcsolatos igényt. E körben utalt arra, hogy a rendkívül nagy mennyiségű felperesi irat ellenére az alperesek részéről nagyszámú hasonló ügyben kellett eljárni, így a rendelkezésükre álló nagyfokú gyakorlat és tapasztalat, a sorozatos keresetváltoztatások ellenére is indokolta a számításba jöhető ügyvédi munkadíj csökkentését.

[26] Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását kérték akként, hogy az ítéltábla teljeskörűen adjon helyt a kereseti kérelmüknek, és állapítsa meg, hogy a felpereseknek 2015. február 1-én 4.279.090,-Ft tartozásuk áll fenn az I. r. alperes felé.

[27] Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tisztességtelenségét illetően fenntartották valamennyi, az elsőfokú eljárásban előadott érveiket. Megismételték, hogy az írásbeli tájékoztatás a szóbeli tájékoztatást nem helyettesítheti, az pedig a perben nem nyert bizonyítást, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatban szóban megfelelő részletes tájékoztatást kaptak volna. Állították, hogy a kölcsönszerződéshez képest kisebb betűmérettel íródott, külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat megértését mind annak nehezen olvashatósága, mind a használt formanyomtatvány sajátosságai nehezítették. Sérelmezték, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás nem tért ki arra, hogy nemcsak a deviza árfolyama, hanem a deviza kamata is változhat. Állították, hogy a kapott tájékoztatás tartalmilag nem felel meg a 6/2013. PJE-ben írtaknak, az ellentétes a Ptk. 205. § (3) bekezdésével és a 2/2014. PJE-vel. Hivatkoztak az EUB C-26/13. számú ítéletének 39., 67., 70., 72., 74. és 75. pontjaira. Álláspontjuk szerint az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás nem felel meg az EUB C-96/14. és az EUB C-51/17. számú ítéletben meghatározott követelményeknek sem, az a 93/13. EGK irányelv 1. számú mellékletének i) pontjába ütközik. Hangsúlyozták, hogy a hitelintézet az árfolyamváltozás várható mértékét meg tudta becsülni. Előadták, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tisztességtelenségére alapított kereseti kérelmük elbírálásakor fokozottan kell figyelemmel kell lenni az Alaptörvény M. cikk (2) bekezdésére és 28. cikkére. Hivatkoztak több törvényszéki és ítéltáblai ítéletre azzal összefüggésben, hogy az I.r. alperes által adott tájékoztatás nem volt tisztességes.

[28] Fenntartották, hogy a szerződés nem felelt meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiban írtaknak sem. Hangsúlyozták, hogy a kölcsön összege csak kizárólag forintösszeg lehetett, a kölcsönszerződés tárgya nem lehetett egyszerre deviza- és forintösszeg. A kölcsön összege a devizaösszeget tekintve semmilyen módon nem lehetett meghatározott. A perbeli kölcsönszerződés nem tartalmazta a törlesztőrészleteket, a kölcsön összegének pontos meghatározását, mindössze azok várható összegére utalt. Nem állapítható meg, hogy a kölcsönösszeg és a havi törlesztések milyen árfolyam alapján kerülnek kiszámításra. Fenntartották, hogy a perbeli szerződéses konstrukció valójában befektetési szerződést leplez, ezért az tisztességtelen és jóerkölcsbe ütközik a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján. Álláspontjuk szerint az EUB C-118/17. számú ítéletben kifejtettekből következően a 2014. évi törvények nem összeegyeztethetők a 93/13/EGK irányelvvel.

[29] Az I.r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Hangsúlyozta, hogy a felperesek jogorvoslati kérelmükben novumra nem hivatkoztak. Előadta, hogy az általa az elsőfokú eljárásban csatolt kúriai döntések a 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 197/B. § (5) bekezdése szerint kötelezőek, azokból pedig az állapítható meg, hogy az I.r. alperes által az árfolyamkockázattal kapcsolatban nyújtott tájékoztatás megfelelő volt.

[30] Fenntartotta, hogy a szerződés mindenben megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiban írtaknak. E körben ugyancsak hivatkozott a Kúria precedens értékű ítéleteire. Fenntartotta, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem befektetési szerződést leplez. Hangsúlyozta, hogy a felperesek kérhették volna, hogy a szerződést forintalapú kölcsönné alakítsák át, annak 6.6. pontja alapján. Megalapozatlan az is, hogy a 214. évi úgynevezett DH törvények nem összeegyeztethetők a 93/13/EGK irányelvvel.

[31] Az I.r. alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben kérte, hogy az ítéltábla a felperesek által az I.r. alperesnek fizetendő perköltség összegét 472.000 Ft + áfára emelje fel. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az 5.400.000 Ft-os pertárgyérték alapulvételével annak ellenére mérsékelte a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján az I.r. alperes által részletesen kimunkált perköltséget, hogy annak valós indokát nem adta. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárás során 15 érdemi és egy nem érdemi beadványt terjesztett elő 47 oldalnyi terjedelemben, amihez mellékleket is csatolt. A felperesek összesen 21 érdemi és 6 nem érdemi nyilatkozatát is át kellett tanulmányoznia, az érdemi nyilatkozatok 103 oldalt tettek ki, a hozzájuk csatolt melléklet 316 oldal volt. A hivatkozott IM rendelet 3. § (3) bekezdése szerint a perköltség megállapítása során a per tárgyának értékére és a kifejtett ügyvédi tevékenységre lehet figyelemmel lenni, az alperesi oldalon rendelkezésre álló nagyfokú gyakorlatra és tapasztalatra hivatkozva az nem mérsékelhető. Előadta, hogy valamennyi felperesi irat külön tanulmányozást igényelt, mert azok nem szabvány beadványok voltak, azok bevett védekezés-panelekkel nem voltak megválaszolhatóak.

Kérte, hogy a bíróság marasztalja az I. és II.r. felpereseket egyetemlegesen 97.600,-Ft + áfa összegű ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség megfizetésére.

[32] A II. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, fenntartva valamennyi, az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatát. Hangsúlyozta, hogy

az I. r. alperesnek az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatása minden azzal szemben támasztott követelménynek, így a 6/2013. és a 2/2014. PJE-ben írtaknak is megfelelt. Kiemelte, hogy a Kúria mellett működő Konzultációs Testület állásfoglalása szerint e jogegységi határozatok az EUB C-26/13., EUB C-186/16. és EUB C-51/17. számú ítéleteinek ismeretében is változatlanul helytállóak és alkalmazandók. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság részletesen és helyesen indokolta, hogy a Hpt. 213. § a), b), c) és e) pontjaira alapított kereseti kérelem miért nem alapos. Helytálló az is, hogy a törvényszék azt állapította meg, a perbeli szerződés nem befektetési szerződést leplezett.

[33] A felperesek fellebbezése nem alapos, az I.r. alperes fellebbezése részben alapos.

[34] Az elsőfokú bíróság a per főtárgyát illetően a szükséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatva helyes tényállást állapított meg, és abból helytálló jogi következtetésre jutott.

[35] Az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatással kapcsolatban az ítéltábla osztja az elsőfokú ítéletben kifejtetteket. A fellebbezésben írtakra figyelemmel hangsúlyozza, hogy a felperesi jogi képviselő az elsőfokú eljárás során többek között arra hivatkozott, hogy az alperes az intervenció sáv eltörlésére nem hívta fel a felperesek figyelmét, illetőleg, hogy a Magyar Bankszövetség tájékoztatása is megtévesztő jellegű volt. Ez utóbbit illetően ugyanakkor az I.r. felperes személyes nyilatkozatában azt adta elő a 2019. január 30-án megtartott tárgyaláson (13.P.20.087/2018/24. számú jegyzőkönyv), hogy ilyen tájékoztatásról a szerződéskötés időpontjában nem volt tudomása. Ebből következően a Bankszövetség tájékoztatása semmilyen szerepet nem játszott abban, hogy a felperesek milyen ismeretekkel rendelkeztek az árfolyamkockázattal kapcsolatban, és ez a nem az I.r. alperestől származó információ miként értékelhető a hitelintézet által adott konkrét tájékoztatással együtt.

[36] Az intervenció sáv eltörlésével kapcsolatos hivatkozás nem releváns tekintettel arra, hogy az intervenció sáv az euróalapú hiteleknel bírt jelentőséggel, míg a jelen szerződés CHF alapú.

[37] Osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját azt illetően, hogy az általános szerződési feltételek a szerződés részévé váltak. A törvényszék által e körben kifejtett érvelés teljes mértékben helytálló, így azt az ítéltábla megismételni nem kívánja.

[38] A felperesek mind az elsőfokú eljárás során, mind a fellebbezésükben alaptalanul hivatkoztak arra, hogy az árfolyamkockázati tájékoztató akár a formanyomtatvány sajátosságai, akár a betűméret miatt nehezen olvasható, illetőleg értelmezhető. Az elsőfokú eljárás során 13.P.20.087/2018/3/A/2. alatt csatolt nyilatkozat nem vitatottan a felperesek által aláírásra került, az olvasható, követhető és érthető és világos módon tartalmazza, hogy a devizaalapú hitel milyen kockázatokat rejt magában. Az alperesi hivatkozással ellentétben a nyilatkozat kitér arra is, hogy a devizaalapú hitelek kamata is módosulhat a nemzetközi kamatok változása miatt. A külön okiratba foglalt tájékoztatás alapján a szerződés 6.6 pontjára és 10.15 pontjára is figyelemmel a felperesek alappal nem feltételezhetnék azt, hogy az árfolyamkockázat nem őket terheli, illetőleg annak korlátja van. A külön okiratba foglalt tájékoztatás mindezekén kívül további információt is nyújtott arra

vonatkozóan, hogy a PSZÁF honlapján mely menüpontok alatt tájékozódhatnak a felperesek a devizahitelek árfolyamkockázatáról. Az ítéltábla álláspontja szerint önmagában a PSZÁF honlapjával kapcsolatos figyelemfelhívás nem helyettesítheti a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése szerint az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatást, a hitelintézetek erre vonatkozó kötelezettségét. A perbeli külön okiratba foglalt nyilatkozat, valamint a szerződés tartalmára figyelemmel a felperesektől mint általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztóktól azonban az elvárható volt, hogy amennyiben további kétségeik vannak az I. r. alperestől kapott, a fentiek szerint az azzal szemben támasztott követelményeknek megfelelő tájékoztatást illetően, akkor a PSZÁF honlapján további információkat szerezzenek be az árfolyamkockázat mibenlétével kapcsolatban.

[39] A szerződéskötés időpontjában a hitelintézetnek nem kellett tájékoztatást adnia az árfolyam várható változásáról, annak irányáról, mértékéről, figyelemmel a 6/2013. PJE 3. pontjában írtakra. Sem a Hpt., sem a Ptk. a felperesek által hivatkozott rendelkezéseiből nem következik az, hogy amennyiben a hitelintézet írásban részletes tájékoztatást adott a szerződéskötést megelőzően a devizaalapú kölcsönrel kapcsolatban az árfolyamkockázatról, úgy ezt a tájékoztatást szóban is nyújtania kellett volna. Tekintettel arra, hogy a jelen eljárásban meghallgatott tanúk a konkrét szerződés megkötésének körülményeire már nem emlékeztek vissza, vallomásuknak annyiban volt jelentősége, hogy azokból nem állapítható meg, hogy az I.r. alperes az írásba foglalttól eltérően nyújtott volna tájékoztatást az árfolyamkockázattal kapcsolatban a felpereseknek. A tanúvallomások ugyanakkor azt támasztják alá, hogy a szóbeli tájékoztatást minden esetben, így a felperesek esetében is megtörtént, és az tartalmában megegyezett az árfolyamkockázattal kapcsolatos írásbeli tájékoztatással.

[40] Az ítéltábla teljes körűen osztja a törvényszék álláspontját azzal kapcsolatban is, hogy a perbeli szerződés nem érvénytelen csupán azért, mert az devizaalapú szerződésként befektetési szerződést leplez.

[41] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy a perbeli szerződés eleget tesz a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiban írtaknak. A fellebbezésben írtakra figyelemmel az ítéltábla kiemeli, hogy a felperesek alaptalanul hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés meghatározása azért sem egyértelmű, mert az nem lehet egyszerre CHF-ben és Ft-ban meghatározott. A szerződés 1.1 pontja svájci frankban határozta meg a kölcsön összegét. A kirovó pénznem CHF, ehhez képest- figyelemmel arra, hogy a kölcsön tényleges folyósítására a 3. pontban meghatározott feltételek teljesülése esetén került sor – nem volt akadálya annak, hogy a későbbi időpontban történő I. r. alperesi teljesítésre, az időközbeni árfolyamváltozás lehetőségét is figyelembe véve a felek a kölcsön összegét Ft-ban maximalizálják. A felperesi érveléssel szemben a kölcsönszerződés 3.1 pontja alapján a kölcsön Ft-ban meghatározott összege kiszámítható. Az alperesi előadással szemben- ahogy arra a törvényszék is helytállóan rámutatott – a szerződés 4.5 pontja tartalmazza az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót. A 4.5 pont részletesen tartalmazza azt is, hogy milyen további, a szerződésben meghatározott költségek azok, amelyeket a hitelintézet a THM számítása során nem vett figyelembe. A szerződés 4.5 és 5. pontja a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában írtaknak megfelelően részletezte a költségeket, míg a 4. pont rögzítette az induló ügyleti kamatot, továbbá az általános szerződési feltételekre visszautalva meghatározta, hogy az első kamatperiódust követően az miként kerül kiszámításra. A törlesztőrészletek számát, várható kezdő összegét CHF-ben kifejezve a szerződés 6.1. pontja a törlesztési időpontokat a 6.2. pont tartalmazta.

[42] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a felperesi fellebbezést alaptalannak találta és az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya vonatkozásában a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[43] A törvényszék tévesen határozta meg a pertárgy értékét. Kétségtelen, hogy a felperesek a keresetüket a szerződés teljes érvénytelenségére alapították, ugyanakkor a szerződés érvényessé nyilvánítását kérték azzal, hogy a bíróság állapítsa meg, az alperesi kimutatásoktól eltérően milyen összegű a felperesek tartozása. Azt helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek alakszerű marasztalási keresetet nem terjesztettek elő. A 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) 37. § (1) bekezdése szerint a törvény hatálya alá tartozó szerződések érvénytelensége tárgyában kereset csak úgy terjeszthető elő, ha a fél az érvénytelenség jogkövetkezményeként alkalmazott elszámolás körén belül összességében is megjelölt, határozott kérelmet terjeszt elő. Ha a szerződés a keresetlevél benyújtását megelőzően nem szűnt meg, a felperes nem tud marasztalási keresetet előterjeszteni, mert értelemszerűen még neki áll fenn tartozása az alperes felé. A kereseti kérelem ebben az esetben akkor felkel meg a DH2 törvény 37.§ (1) bekezdésének, ha a felperes megjelöli, hogy álláspontja szerint helyesen mekkora az őt terhelő tartozás összege, és ez lesz a pertárgy értéke. Erre figyelemmel a jelen eljárásban a pertárgy érték nem a törvényszék által figyelembe vett 5.400.000,- Ft, hanem a kereseti kérelemben az elszámolás eredményeként megállapítani kért 4.279.090,-Ft. Ennek megfelelően a feljegyzett elsőfokú eljárási illeték összege 256.745,- Ft.

[44] Az I. r. alperes csatlakozó fellebbezésében részben helytállóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság az általa az elsőfokú eljárásban többször is részletesen előterjesztett perköltség igényét téves mérlegelés eredményeként mérsékelte. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (Rendelet) 2.§ (1) bekezdése lehetőséget ad a peres félnek arra, hogy ügyvédi munkadíj és készkiadás címén perköltségként ne a Rendelet 3.§-a szerinti bírói mérlegeléssel megállapítható összeget, hanem az ügyvéddel kötött szerződésben meghatározott megbízási díjat kérje. A bíróság a Rendelet 2.§ (2) bekezdése szerint az így előterjesztett perköltség iránti igényt mérsékelheti, ha az nem álla irányban a pertárgy értékével és a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Helytállóan hivatkozott arra az I. r. alperes, hogy a perben a felperesek által előterjesztett beadványok száma, terjedelme, valamint az azokra válaszként adott I. r. alperesi beadványok száma és terjedelme az, amelyek az elvégzett ügyvédi tevékenység során figyelembe vehetők. Helytálló az is, hogy sem a felperesi, sem az I. r. alperesi beadványok nem voltak „szabvány” iratok, azokban egyedi, az ügy tárgyának megfelelően konkretizált érvelések kerültek kifejtésre, ezért az I. r. alperesi képviselő tapasztalata, rutinja nem ad alapot a díj mérséklésére. Ugyanakkor az ítéltábla álláspontja szerint a Rendelet 2.§ (2) bekezdéséből következően az ügyvédi munkadíj a 2.§ (1) bekezdése szerint előterjesztett perköltség igény esetén is arányban kell hogy álljon a pertárgy értékével. Ez azt jelenti, hogy a felek megállapodása alapján a 3.§ (2) bekezdésében meghatározott százalékos mértéket meghaladhatja, de e százalékos mérték alapulvételével a pertárgy értéhez viszonyítottan nem válhat aránytalanná. Erre tekintettel az I. r. alperes csatlakozó fellebbezését az ítéltábla részben találta alaposnak, és a felperesek által az I. r. alperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét a pertárgy érték 7,5%-ának alapulvételével 320.900,- Ft-ra, Áfával együtt 407.543,- Ft-ra felemelte. Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezéseit a Pp. 253. § (3) bekezdés és 253.§ (2) bekezdés alapján megváltoztatta.

[45] A feljegyzett fellebbezési illetéket a felperesek személyes költségmentességére figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§-a alapján az állam viseli.

[46] A másodfokú eljárásban a II. r. alperes teljes mértékben pernyertes. A felperesi fellebbezés vonatkozásában az I. r. alperes pernyertes, a csatlakozó fellebbezés vonatkozásában 1/2 arányban pernyertes, 1/2 arányban pervesztes. A fellebbezési (4.279.000,- Ft) és csatlakozó fellebbezési (399.440,- Ft) pertárgy érték alapulvételével a felperesek a másodfokú eljárásban az I. r. alperes vonatkozásában 95%-ban pervesztesek. Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Pp. 239.§ és 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a felpereseket a Rendelet 3.§ 2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdése alapján megállapított 100.000,- Ft másodfokú perköltség megfizetésére. Az I. r. alperes 15.600,- Ft csatlakozó fellebbezési illetéket lerótt, az általa a másodfokú eljárásra előterjesztett perköltségigény 97.600,- Ft +Áfa, összesen 123.952,- Ft volt. A felperesek a Pp. 239.§ és 81.§ (1) bekezdése alapján a számukra kedvezőtlen 95-5%-os pernyertességi-pervesztességi arányra tekintettel 118.619,- Ft-ot kötelesek az I. r. alperes javára másodfokú perköltségként megfizetni.

Győr, 2021. április 23.

Dr. Zámbó Tamás sk.

Dr. Szalay Róbert sk.

Dr. Szabó Péter sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró